

8,500 δηλ. σχολεία τοῦ ὅλου Κράτους μόνον 56 ἔχουν ε' καὶ στ' τάξιν, εἰς ἃς θὰ διδάσκαται ἡ καθαρεύουσα. Συνεπῶς τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν τετραετὴ στοιχειώδη ἐκπαίδευσίν των διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς διδασκαλίας τῆς δημοτικῆς καταδικάζονται νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐννοοῦν τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνεπτυγμένων, τῶν ἐφημερίδων, τῆς ἐκκλησίας, τῶν δικαστηρίων, τῶν πολιτευομένων, ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ χωρίου

τῶν, ἣν γνωρίζουν ἄλλως τε. Ἐπεβάλλετο συνεπῶς ὅπως ἡ διδασκαλία τῆς καθαρεύουσας γίνεταί βαθμιαίως ἀπὸ τῆς τρίτης τάξεως. Ἡ μητρικὴ γλῶσσα τῶν μαθητῶν δὲν πρέπει νὰ εἶνε ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς διδασκαλίας, ἀλλ' ὄργανον πρὸς βαθμιαίαν διδασκαλίαν τῆς γλώσσης, ἣν οἱ ἀνεπτυγμένοι ὁμιλοῦν, καὶ ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κοινὸν μέσον συνεννοήσεως τῶν ὁμοφύλων καὶ τὴν ἐκδήλωσιν οὕτω τῆς Ἐθνικῆς ἐνότητος.

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΠΕΡ τοῦ Συνδέσμου περιθάψεως τῶν Ἀναπήρων τοῦ πολέμου ἐδόθη ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν ἑκτακτος παράστασις ἐν τῷ Δημ. Θεάτρῳ. Τὸ πρόγραμμα πλουσιώτατον. Τὸ δραματικὸν μέρος περιελάμβανε δύο ἔργα τοῦ κ. Κωνστ. Ροδοκανάκη, διὰ πρώτην φορὰν παιζόμενα. Τὸ ἐν,

τὸ «Εἰδωλον», δράμα—«μυστήριον»—Ἰνδικῆς ὑποθέσεως εἰς Γαλλικοὺς στίχους, ἐκτυλισσόμενον εἰς τὸ ἔσωτερικὸν Ἰνδικοῦ ναοῦ· τὸ ἄλλο ἔργον «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ» εἶνε συμβολικόν, «παρὰ μῦθι διὰ μεγάλους». Ἀμφότερα ἐπαίχθησαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν. Εἰς τὸ πρῶτον, ἐν εἶδος δραματικῆς *feerie* ἐνθυμίζον σκηνᾷ τῆς «Αἰδᾶς» ἀόριστον ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν ἀλλ' ἀπλοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἐπαιξεν ἡ ἐρασιτέχνης ἡ μᾶλλον ἡ καλλιτέχνης δεσπ. Ἑλένη Δαμασκηνοῦ δραματικώτατα ὡς ἱερεὺς ἐρωτευμένος μὲ τὴν θεότητα· ἡ δ. Χρυσούλη ὡς κόρη τοῦ Ναοῦ χαριτωμένη καὶ αἰσθηματικὴ.

Ὁ κ. Καμάρας ὡς Ἰνδὸς γέρων ἀρκετὰ καλός. Τὸ εἰδωλον ὑπεδύθη ἡ δεσπ. Μάρκη Καρατζᾶ, τῆς ὁποίας τὸ παθητικὸν ἄσμα καὶ ὁ αἰσθητικώτατος χορὸς—ἐπὶ μουσικῆς τοῦ κ. Ψαρούδα—ἐνεποίησαν ζωντανὰ ἐντύπωσιν. Ἡ «Ζωὴ ἐν τάφῳ» ἐξετελέσθη ἀπὸ τὴν δ. Ζερδοῦ ἡ ὁποία ὡς νοσοκόμος εἶχε ὥραϊαν ἐμφάνισιν, τὸ δὲ παῖξιμόν της ἦτο ἀρμονικὸν πρὸς τὸν χαρακτήρα ἐν διηρμήνευσε, καὶ ἀπὸ τὴν δ. Δαμασκηνοῦ, τῆς ὁποίας ἡ ἐκφραστικὴ ἀλλὰ καὶ συρομένη ἀπαγγελία κατέστησε κάπως ἐπιτετηθευμένον τὸ παῖξιμό της.

Τὸ μουσικὸν μέρος ἀποτελεῖτο ἀπὸ ὀκτὼ συνθέσεις. Ὁ κ. Τριανταφύλλου ἔφαλε τὸ ἄσμα «Ἀπὸ μιά φυλακὴ» τοῦ Χάν γραμμένον τῶν δραματικῶν στίχων τοῦ Βερλαίν, μὲ λεπτότητα Γαλλικὴν καὶ τὴν «Ἐξιμολόγησιν» τοῦ Σαμάρα. Ἡ δνίς Μ. Καρατζᾶ ἐτραγούδησε τὸ «Ναούρισμα» τοῦ Σαμάρα καὶ τὸ «Φιλὶ τῆς μάσ-

κας» τοῦ κ. Ψαρούδα. Ἡ φωνὴ της εἶνε ἀρκετὰ συμπαθητικὴ, ἀλλ' ὑπολείπεται εἰς ἐκφρασιν. Ἡ κ. Βερντέ σύζυγος ἀξιωματικοῦ τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς, ἐτραγούδησεν ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν «Σαμφῶνα καὶ Δαλιδᾶν», κατόπιν πολὺ καλλίτερα τὴν «Θρυλλικὴν πριγκίπισσαν» τοῦ κ. Ψαρούδα καὶ μετὰ τοῦ κ. Τριανταφύλλου τὴν δυωδίαν τοῦ Σιγκοῦρ τοῦ Ρεγιέρ συνοδεύοντος τοῦ κ. Μητροπούλου. Ἡ φωνὴ τῆς κ. Βερντέ εἶνε ἀρκετὰ ἐντονος καὶ καλλιεργημένη, ἀλλὰ μὲ ἀποτόμους μεταπτώσεις.

— Ὑπὲρ τοῦ Ἀσύλου τῶν Παίδων ἐδόθη ἐρασιτεχνικὴ παράστασις. ἦν ἐτίμησεν ὁ Βασιλεὺς, καθ' ἣν ἐπαίχθη τὸ μονόπρακτον ἔργον τοῦ κόμητος Sollohub «Μία σερενάτα», ἔξυπνον, πρωτότυπον καὶ πολὺ ψυχολογημένον. Μία νέα χήρα καὶ μία νέα κόρη ἐρωτεύονται ἕνα ἄγνωστον, ὅστις τραγουδεῖ κάθε βράδῳ μία Ἰσπανικὴ σερενάτα ὑπὸ τὸ παράθυρον τοῦ σαλονιοῦ των. Καὶ εἶνε ἐτοιμὲς νὰ μαλλώσουν δι' αὐτὸν, ὅταν αἰφνης ἐνθυμοῦνται ὅτι εἶχον ἐνοικιάσῃ τὸ κάτω πάτωμα τοῦ σπητιοῦ των εἰς ἕνα γέροντα διδάσκαλον τῆς μουσικῆς καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ... ἄγνωστος ἐρωτευμένος. Ἡ κ. Γκουτιμ-Λεύκοβιτς καὶ ἡ δ. Χρυσούλη ἐπαιξαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ μεγαλειτέρα ἐπιτυχία τῆς ἐσπερίδος ἦτο ὁ πατριωτικὸς ποιητικὸς διάλογος τοῦ Ρεδουάρ «Τὸ φτωχικὸν τάμμα». Ὁ κ. Ρουλὰν (ἀναγράφεται εἰς τὸ πρόγραμμα ὡς X...) Γάλλος ἀξιωματικὸς καὶ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου *Buffes Parisiennes* ἐπαιξεν ὡς τέλειος ἡθοποιὸς τὸν ρόλον τοῦ Γέρω-ποιητοῦ ὅστις εἶνε ὑποχρεωμένος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας του νὰ παρακολουθῇ ὡς ἄπλοῦς θεατὴς τὸν παγκόσμιον ἀγῶνα. Ἡ δ. Δαμασκηνοῦ ἤρρεσεν ἐπίσης μὲ τὴν μελωδικὴν ἀπαγγελίαν. Τὸ μουσικὸν μέρος ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ κ. Τριανταφύλλου τῆς δ. Μ. Καρατζᾶ, τῆς κ. Βερντέ καὶ τῶν δεσπ. Κοτζιᾶ καὶ Ἰατροῦ. Ἐν τέλει ἐπαίχθη ἡ «Πεντάμορφη» παραμῦθι εἰς δύο εἰκόνας κατὰ διασκευὴν τῆς κ. Ἰουλίας Δραγούμη ἀπὸ μικρόκοσμον, μὲ ποικιλώτατον διάκοσμον καὶ ὑπόκρουσιν ὀρχήστρας.

— Ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κ. Ἐνκελ ἐδόθησαν

διὰ πρώτην φοράν τὰ «Χελιδόνια» τοῦ Ὠ-
τράν, ὁπερέττα ἡ ὁποία ἐνθυμίζει τὴν «Μαμ-
ζὲλ Νιτούς». Ὑπάρχει ἐν μοναστηρί, τὸ παρθε-
ναγωγεῖον τῶν Χελιδόνων, ὅπου εἰσδύουν ἄρρε-
νες μετημφιεσμένοι εἰς κορίτσια καὶ εἰς παπά-
δες. Ἡ πεταχτὴ μουσικὴ τοῦ νέου ἔργου τοῦ
συνθέτου τῆς «Μασκότ» ἔχει τὸν χαρακτηρι-
στικὸν τύπον τῆς Γαλλικῆς χάριτος. Ἡ κ. Ἐν-
κελ ὡς μαθήτρια καὶ ὁ κ. Δράμαλης ὡς καπου-
κίνος ἔδωσαν πολλὴν ζωὴν.

— Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐκπαιδευτικὸς Σύνδεσμος
διοργάνωσε εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ»
παράστασιν ὑπὸ τῶν μαθητριῶν τοῦ Ἀνωτέρου
Παρθεναγωγείου τοῦ Συνδέσμου εἰς μνήμην
τῆς ἰδρυτρίας Αἰκατερίνης Λασκαρίδου. Ἐπαί-
χθη ἡ «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι» τοῦ Εὐρυπίδου,
μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Ι. Σακελλαρίδου, καὶ ἡ μονό-
πρακτος σχολικὴ ὁπερέττα τοῦ κ. Θεοφ. Σακελ-
λαρίδου. Τὸ μάθημα τῆς Γαλλικῆς.

— Εἰς τὸν θίασον τῆς δίδος Κοτοπούλης ἐκτά-

κτως θὰ παίξῃ ἡ ἀρίστη δραματικὴ δις Εὐφρ.
Κατσιοκοπούλου, ἥτις παρηκολούθησε, ὡς γνω-
στόν, μαθήματα δραματικῆς εἰς τὸ Παρίσι.

Εἰς τὴν «Ἀλάμπραν» νέος θίασος τοῦ κ. Γο-
νίδου ἐγκατεστάθη μὲ τὴν κ. Δελενάρδου καὶ τὰς
δίδας Λάσκαρη καὶ Λολότταν Ἰωαννίδου.

Εἰς τὸ «Πανελλήνιον» ὁ θίασος τοῦ κ. Σα-
μαρτζῆ μὲ πρωταγωνίστριαν τὴν κ. Καλογερί-
κου, τὴν δ. Ντίναν Παντοπούλου, τὴν δίδα Ἰατρί-
δου καὶ τοὺς κ. κ. Λύτραν, Μηλιάδην καὶ Καν-
τιώτην.

Εἰς τὸ «Κεντρικόν» ἐγκατεστάθη καὶ ἐφέτος
ἡ ὁπερέττα τῆς κ. Ἀφεντάκη. Εἰς τὰ «Διονύσια»
ὁ θίασος Νίκα—Φύρστ μὲ τὸν Βιλλάρ καὶ τὴν
Βορδώνη. Ὁ κ. Πλέσσας ἐπανήλθεν εἰς τὴν
παλαιάν του καλλιάν, τὸ «Ἀθήναιον». Ὁ θία-
σος Ἐνκελ θὰ παίξῃ εἰς Πάτρας μέχρι τοῦ Ἰου-
λίου, ὅτε θὰ δώσῃ παραστάσεις εἰς τὸ θέατρον
Φαλήρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ὑπὲρ τῶν πυροπαθῶν τῆς Θεσσαλονίκης οἱ καλ-
λιτέχναι μας προσέφεραν ἔργα τῶν ὅπως πωληθῶ-
σιν, ὅσα δὲ μείνωσι τεθῶσιν εἰς λαχεῖον. Τὰ ἀπο-
σταλέντα, 79 τὸν ἀριθμὸν, ἐξετέθησαν ἐν τῇ εἰδικῇ
αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ». Τὰ πλεῖστα αὐτῶν ἦσαν
γνωστά, σκίτσα τὰ περισσότερα· οἱ καλλιτέχναι βέ-
βαια δὲν προσέφεραν ἔργα ἀξίας, ἀφοῦ ἄλλως τε
ἐπρόκειτο νὰ διατεθῶσιν εἰς λαχεῖον. Ἐν τούτοις
μερικὰ ἦσαν πολὺ καλά. Ἀξία μνείας ἔργα ζωγρα-
φικὰ εἶνε περὶ τὰ 20, τὰ ἐξῆς: Τοῦ κ. Ὁθω-
ναίου μία μικρὰ ὕδατογραφία παριστῶσα τοπεῖον,
τῆς δεσποινίδος Λασκαρίδου τὰ Ἄνθη, τοῦ κ. Λα-
ζαρή τὸ Λυχνάρι, τοῦ κ. Στ. Λάντσα ἡ Ἀγία Σοφία
τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ κ. Ε. Θωμοπούλου ὁ Χωρι-
κός, τοῦ κ. Βαρέρη ἡ Βλαχοπούλα, τοῦ κ. Ἀξελῶ
τὸ Γύφτικο, τοῦ κ. Βυζαντιοῦ ἡ Ἐξοδος ἐκ τοῦ θεά-
τρου, τοῦ κ. Μποκατοιάμπη ἡ Ἀκρόπολις, τοῦ κ.
Λουκίδου ἡ Λυκόβρυσι, τοῦ κ. Ζωγράφου τὸ Γάϊσμα
τοῦ κ. Ροῦλου ἡ Οἶτη, τοῦ κ. Χρηστοφῆ ἡ Καστέλλα,
τῆς κ. Γεωργαντῆ σκίτσο ἀπὸ τὰ Μέγαρα, τοῦ κ.
Δήμα τὸ Δειλινὸ, τῆς δεσποινίδος Στεφάνου τὸ Ἔωκ
κλήσι, τοῦ κ. Βικάντου ἡ Κυρία μὲ τὸ γατάκι, τοῦ κ. Θ.
Ἀγγέλου τὸ Μάθημα, τοῦ κ. Φερεκίδου ὁ Μεβλαχα-
νὲς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς δεσπ. Ἀναγνωστοπού-
λου ἐν ὑπαίθριον σκίτσο. Ἐξ αὐτῶν ἠγοράσθησαν
μόνον τρία, ἡ Ἀγία Σοφία ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ζωγρα-
φίδου, ἡ Βλαχοπούλα καὶ τὸ Γύφτικο ὑπὸ τοῦ κ. Κ.
Ζέγγελη. Ἀτυχῆ ἡ μᾶλλον ἄγρια ἔργα ἦσαν ἕνας
ὁστεώδης ἄνθρωπος τοῦ κ. Ν. Λύτρα καὶ ὁ ἥρως
Παῦλος Μελάς τοῦ κ. Ἰακωβίδου, ὃν παρέστησε βα-
ρὺθυμον, παρὰ τὴν γλυκύτητα, ἥτις τὸν ἔχα-
ρτιρίζει.

Ἐκ τῶν γλυπτικῶν ἔργων διεκρίνοντο τοῦ κ. Φω-

σκόλου σκίτσο ἐνὸς ἐφέδρου μὲ τὸν τίτλον «Ἀέρα»!
τοῦ κ. Θωμοπούλου ὁ Σατανᾶς, τοῦ κ. Τόμπρου μία
κεφαλὴ κορασίδος, τοῦ κ. Γεωργαντῆ ἡ Βιοπάλη δυ-
νατὸν εἰς ἔμπνευσιν, τοῦ κ. Ἀλεξανδροπούλου ὁ τραυ-
ματίας καὶ τοῦ κ. Ζευγώλη ἡ Μεταφορὰ ταυματίου.

— Μία ἀληθινὴ καλλιτεχνικὴ νεκρανάστασις ἠγγέλ-
θη ἐκ Τήνου, ἐν νέον θαῦμα ὥραϊον τῆς νήσου τῶν
καλλιτεχνῶν καὶ τῶν θαυμάτων. Ὁ Γιαννοῦλης Χα-
λεπᾶς ὁ μέγας καλλιτέχνης τῆς Κοιμωμένης τοῦ Νε-
κροταφείου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Σατύρου, ὅστις ἀπώ-
λεσε τὰς φρένας κατὰ τὴν σύλληψιν τῆς Μηδείας
φονευούσης τὰ τέκνα τῆς πρὸ 35 ἐτῶν, ἔκτοτε δὲ πε-
ριεπλανᾶτο αἰγοβοσκὸς εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Πανόρμου,
χωρίου τῆς Τήνου, αἰφνης κατὰ τὸ νέον ἔτος, ἐγκα-
τέλειψε τὸ ποίμνιόν του, μετέβη εἰς τὸ πλησίον λα-
τομεῖον, ἤρχισε νὰ συλλέγῃ ἀπὸ τὰς σχισμάδας τῶν
μαρμάρων πηλόν, ἐπέστρεψε εἰς τὴν πατρικὴν του
οἰκίαν καὶ ἐπεδόθη εἰς καλλιτεχνικὴν δημιουργίαν.
Ὁ καλλιτέχνης, ὁ θεωρούμενος ὡς νεκρὸς διὰ τὴν
τέχνην διὰ παντός ἀνέκτησε τὴν σκέψιν καὶ ἐργάζεται
ἤδη, ὡς νὰ μὴ ἐμεσολάβησε 35 ἐτῶν πνευματικὴ τύ-
φλωσις καὶ ἀδράνεια καλλιτεχνικῇ. Εἰς τὸ γεόπηκ-
τον πρόχειρον ἐργαστήριον του παρουσιάζει ἕξ
προπλάσματα. Ἐν παριστᾷ νεαρὰν γυναῖκα πλαγίως
κεκλιμένην, τὴν Ἀριάδην. Ἄλλο ἔργον εἶνε ἐν
σύμπλεγμα γυναικὸς ἐχούσης χαριέντως ἐστραμμένην
τὴν κεφαλὴν ἐνθ' πρὸ αὐτῆς γονυπετὴς ἀγὴρ κρατεῖ
τὴν χεῖρά της ὡς νὰ ἱκετεύῃ τὴν ἡμίγυμνον ἐκείνην
γυναῖκα. Τὸ σύμπλεγμα παριστᾷ, κατὰ τὸν Χαλεπᾶν,
τὸν πρίγκιπα καὶ τὴν πριγκίπισσαν Τυρνορέσκη. Τίς
ἡ ἱστορία τῶν Τυρνορέσκη αὐτῶν, ἄγνωστον. Τὰ ἄλλα
ἔργα εἶνε ἐν πρόπλασμα Σατύρου, εἰς ἱερεὺς καθολι-
κὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου, καὶ εἰς ὥραιότατος ἄγγε-
λος κρατῶν βιβλίον καὶ καταγράφων τοὺς μέλλοντας
νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.